Гей, ци чули, люде добрі,
перед ким то ляхи стинуть,
А за ким то молодиці,
а за ким дівчата гинуть? —
То наш Добуш, наша слава,
то капітан на Підгір'ї —
Красний-красний, як царевич;
двадцять років і чотири.

Хлопців тисяч єму служить,—
поклонися пред ним, крале!
На той топір его ясний
клали німці много сталі,
А на тії порошниці
били угри злота много,
А той ремінь більше вартий,
як удвоє царства твого.

Ясна нічка в Чорногорі,
місяць світить, місяць мріє,
А капітан ходить сумно,
чось му серце в грудях мліє;
Ні топірчик вже не пестить,
ні кресак не обзирає,—
Ходить, ходить по долині,
клонить голов та й думає.

Гей, капітан, ти наш пане,
не яло ти сумувати!
Я співак є на Підгір'ю —
не розкажеш заспівати?
Я умію пісней много,
а й потрафлю затужити;

Капітане, ци не кажеш?..
Може, хлопців побудити?

Онде хлопців тисяч двісті
полягали по убочі.
Гей, які ж то буйні, жваві,
а які в них бистрі очі!
Бо води ще вни не пили,
хіба кров та буйні вина;
Хліб їх білий не годує,
лиш жуброва солонина.

А капітан став над ними,
рве пістоля, зводить скали;
Грим! — а збуїв тисяч двісті
на ногах вже поставали:
— Що розкажеш, пан-капітан? —
Ци палити, ци рубати,
Ци якому королеві
кажеш голов з в'язів зняти?

— Вража голов не пропаде,
заки руська не застила;
Але красна, красна Дзвінка
на вечірки запросила.
Ви підете враз зо мною.
— Як розкажеш — і до грані!
Ти капітан в Чорногорі,
а ми твої, капітане...—

Ясна нічка в Чорногорі,
світить місяць з звіздочками.
З легінями тисяч двісті
квапить Добуш облазами,
А сова десь затужила,

що аж серце в грудях мліє;
В Чорногорі нічка ясна,
місяць світить, місяць мріє.
— Капітане, завернися! —
Птаха нужду нам ворожить.
— Хто то каже? — крикнув Добуш.
Головою най наложить! —
Та й ухопив за пістоля.
— Осьде стою, пане-брате,
Ще раз кажу: завернися!
Осьде груди — мож стріляти.

Так казав Іванчик любчик.
Ви не чули о Івані? —
Ей, легінь то був хороший,
перший він по капітані;
А капітан єго любить
ліпше, май, ніж топір з сталі.
Як поглянув на Івана —
аж му руки білі вв'яли.

— Тобі сором, славний Добуш? —
Маєш в землю що дивити:
Задля Дзвінки-хабалиці
свого брата хочеш вбити?..
Як ти думаш, добра душе,
що та сука тебе любить? —
Базаринки твої любить!
Завернися, бо тя згубить.

— Аби-сь дав ми тілько злота,
що наповню сю долину,
Аби-сь дав ми вдвоє більше,
то я Дзвінку не покину.
А не хочеш ти зо мною

йти до Дзвінки,— в твоїй волі;
Завернися з легінями,
але Добуш — ні, ніколи!

— Я тебе бих мав лишити?..
Я, твій брат,— тебе самого?
Того люде не діждали,
та й не діждуть люде того.
Гей, наперед, гайдамаки!
Де капітан — там і люде.
Дай ми руку, пане-брате,
чей, гніву вже в нас не буде...

* * *

— Добрий вечір, красна Дзвінко,
отвори, пусти до хати!
Сімсот хлопців є зо мною,—
а вже час би вечеряти.
Ми принесли срібла, злота,
ми принесли меду много,—
Будем їсти, будем пити;
отвори нам лиш, небого.

— Ци то ви там, славний Добуш?
(Ти ся хочеш наливати!
Я ти пива наварила —
буде світ ся дивувати!)
Ей, даруйте, любку любий,
що не можу вас пустити:
Стефана ся от надію —
як узнав би, міг би бити.

— Що ти з твоїм чоловіком!
Стефанові я не раджу
Тебе й пальцем докинути.
Отвори ми, я ти кажу!
— Я-бо кажу, славний Добуш,
що сегодне не отворю.
— А я піду на підсінє
та й з дверми ся сам поборю.

— В мене двері тисовії —
не злодіям до розлому!
— Що ти кажеш, гей, гадюко?! —
кликнув Добуш гірше грому
Та й ухопив за одвірки:
як солома, все ся крушить;
Двері гримли серед хати,—
аж набій тут в уха глушить.

Ей, набою ж ти зрадливий,
ей, набою голосненький!
З капітана кров ся ліє,
впав капітан молоденький;
Впав, конає на мураві.
Кров кип'яча трави росить,
А капітан кличе хлопців,
та й конає, та й їх просить:

— Як я, братя, вже загину,
то зложіть мня на топори,
Занесіть мня, де найкраще,—
занесіть мня в сині гори,
Там, де люде не заходя,
там, де пташки не співають;
Там мене ви поховайте,
най ляхи мій гріб не знають.

А мій топір золочений
в Дністер — Дунай затопіте;
Нехай знають руські люде,
нехай знають руські діти,
Що хто жінці в світі вірить —
мусить марне загибати,
Як ваш Добуш, ваш капітан...
Йой! прости мня, божа мати! —

В Чорногорі сонце сходить,
Чорногора в світлі тоне,
А в скалі там десь глибоко,
там сова десь плаче, стоне,
Але Добуш їй не чує,
бо в могилі вже не чути
Ані пісню Добушеву,
ні флояри слезні нути.

(1861)